

LAUSUNTO

Viite: Suunnitelma VGK-instrumentin siirrosta Opetushallituksen hallinnoitavaksi kuntien ja yksityiskoulujen käyttöön

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien VGK-instrumentin siirtoa Opetushallitukseen. Kommentoimme tuen siirrosta tehtyjä suunnitelmia mediasta ja ulkoministeriön kuulemistilaisuudessa saatujen tietojen pohjalta, yritysvastuujärjestön näkökulmasta.

VGK-tuen siirto Opetushallitukseen suunnitellulla tavalla lopettaa pienten yritysvastuujärjestöjen Suomessa tehtävän viestintätyön julkisen rahoituksen. Rahoituksen lopettaminen samalla kun yksityisen sektorin rooli niin kehitysyhteistyössä kuin kaikilla muilla yhteiskunnan sektoreilla kasvaa, on lyhytnäköistä ja kestäväntöntä. Demokraattinen yhteiskunta tarvitsee kriittistä keskustelua myös yksityisen sektorin toiminnasta.

Ministeriö on pyytänyt järjestöiltä konkreettisia ajatuksia yritysvastuujärjestöjen rahoituksen turvaamiseksi. Rahoitus voitaisiin turvata esimerkiksi:

– Siirtämällä osa VGK-tuen määrärahoista työ- ja elinkeinoministeriön hallinnoitavaksi järjestöjen yritysvastuutyötä tukevaan instrumenttiin, josta tällä hetkellä rahoitetaan vain yritysten omaa yritysvastuujärjestöä FiBSiä. Instrumentti tulee avata kaikille kansalaisjärjestöille ja luoda instrumentille läpinäkyvät hakukriteerit.

– VGK-tuki voitaisiin säilyttää ulkoministeriössä entisessä muodossaan, mutta käyttäen henkilöstöresursseja järkevämmiin. Tuen hallinnointia voitaisiin järkeistää siirtämällä VGK-tuki haettavaksi samaan hakuun KYT-tuen kanssa ja luopumalla suhteettomasta VGK-tuen hallinnointiin liittyvästä byrokratiasta. VGK-tuen hallinnointia voitaisiin keventää:

→ luopumalla jo kertaalleen tilintarkastettujen hankkeiden systemaattisesta uudelleen tarkastamisesta ja siirtyä riskiperustaisiin/satunnaistarkastuksiin.

→ pohtimalla puuttumiskynnystä ja järjestöille asetettavia muutosilmoituskynnyksiä. Nykyisessä VGK-instrumentissa täysin marginaalisista muutamien satojen tai tuhansien eurojen suuruisista summista vaaditaan erillisiä kirjallisia muutoshakemuksia, joiden läpikäymisessä ja hyväksymisessä ministeriöllä kestää viikkoja joskus jopa kuukausia. Muutoshakuprosessin pyörittämiseen käytetty työaika voi maksaa enemmän kuin mikä budjettimuutoksen kohteena oleva summa on.

→ pidentämällä hankkeiden kestoja 1-2 vuoden hankkeista 3 vuoden hankkeisiin kuten KYT-tuessa.

→ laatimalla rahoitettavien hankkeiden arviointiin hakukriteerejä vastaavat, yhdenmukaiset ja avoimet arviointikriteerit.

– VGK-tuki voitaisiin muuttaa pienille globaalikasvatusta- ja viestintää tekeville järjestöille vuosittain 1, 2 tai 3 vuoden välein avoimessa haussa myönnettäväksi perusavustukseksi.

Helsingissä 14.12.2017
Finnwatch ry